

UDKAST

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven

(Anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud og private pasningsordninger)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen
 - 1.1. Høringsperiode
 - 1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.
2. Høringssvarene
 - 2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af 1 dagtilbudsloven (Anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud og private pasningsordninger) har i perioden fra den 23. november 2023 til den 3. januar 2024 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 23. november 2023 endvidere sendt til Børne- og Undervisningsudvalget til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringportalen den 23. november 2023.

1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder, organisationer m.v.

Ud for hver høringsspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringssparten i givet fald havde bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Departementet
Juridisk Kontor

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

29. februar 2024
Sagsnr.: 23/28753

Høringsspart	Hørings-svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger
ADHD-Foreningen			

Ankestyrelsen	X		X
Autismeforeningen			
Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL)	X	X	
Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening	X	X	
Børnenes Bureau			
Børne- og kulturchefforeningen	X		X
Børnerådet	X		X
Børnesagens Fællesråd			
Børns Vilkår			
CEPOS			
Ceva			
Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO)			
Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier	X	X	
Dansk Blindesamfund			
Dansk Erhverv			
Dansk Handicap Forbund			
Dansk Industri			
DM - Dansk Magisterforening	X		X
Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk			
Danske Døves Landsforbund			
Danske Forlag			
Danske Handicaporganisationer			
Danske Regioner			
Datatilsynet			
De Anbragtes Vilkår			
DEA			
Det Centrale Handicapråd			
Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig			

Digitaliseringsstyrelsen			
Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR)			
EVA - Danmarks Evalueringsinstitut			
Fag og Arbejde			
Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD)			
Foreningen af katolske skoler i Danmark			
Foreningen af Kristne Friskoler			
Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler			
Foreningen til gavn for børn og unge (fobu)			
Foreningsfællesskabet Ligeværd			
Forældrenes Landsorganisation (FOLA)	X	X	
Frie Skolers Lærerforening			
Friskolerne	X	X	
Gentofte Børnevenner			
HK/Kommunal			
HvorErDerEnVoksen			
Institut for Menneskerettigheder			
Justitia			
KL	X	X	
Landdistrikternes Fællesråd			
Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område			
Landsforeningen for Socialpædagoger			
Landsforeningen Livsværk			
Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD)	X	X	
Landssammenslutningen af Foreninger for			

Selvstændige Børnepas- sere			
Landssamråd for PPR- chefer			
Lilleskolerne			
Medierådet for Børn og Ung	X	X	
OpenDenmark			
Ordblindeforeningen			
Plejefamiliernes Lands- forening			
Red Barnet	X	X	
Rigsrevisionen			
Rådet for Børns Læring			
Rådet for Socialt Ud- satte			
Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark			
Selveje Danmark			
Selvejende og private in- stitutioners forening (Spifo)	X	X	
Sjældne Diagnoser			
SMVdanmark			
Socialpædagogernes Landsforbund			
Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF)			

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger til høringssvarene er skrevet med kursiv.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Den offentlige høring viser, at der generelt er opbakning til lovforslaget.

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) har tillid til at det pædagogiske personale kan vurdere, hvornår brug af skærm i dagtilbud er hensigtsmæssig ud fra en pædagogisk vurdering

BUPL og Lederforeningen i BUPL har afgivet samlet høringssvar. BUPL anfører, at det er fornuftigt at anlægge et forsigtighedsprincip over for de mindste børn, og at bestemmelserne er mest restriktive for de 0-2-årige, og at der for de 3-5-årige gives mulighed for brug af digitale redskaber på baggrund af pædagogernes faglige vurderinger.

BUPL finder det problematisk, at lovforslaget ikke gør op med den samlede mængde af skærm, børn udsættes for i dagtilbud. Som lovforslaget er formuleret nu, undtages personalets arbejde med skærm i forbindelse med sprogvurdering og sprogstimulering, kommunikation til forældre samt administrative formål. Det betyder, at børn, både i vuggestue og børnehave, fortsat vil opleve, at der bruges skærme i det pædagogiske læringsmiljø.

BUPL opfordrer til en stramning af bestemmelserne, så børnene sikres det nærvær, som forskningen viser, er nødvendigt for det gode pædagogiske arbejde. BUPL bemærker dog, at det af lovbemærkningerne fremgår, at ”det bemærkes, at det kan være hensigtsmæssigt, at dette arbejde, i det omfang det er muligt, ikke foregår sammen med børnene og dermed afbryder nærværet og den pædagogiske relation.”, hvilket sender et vigtigt signal om, at man lokalt bør forholde sig kritisk til omfanget af arbejde med skærm sammen med børnene.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker for så vidt angår BUPL's bemærkning om at stramme bestemmelserne i lovforslaget, at der med lovforslaget lægges op til at ændre signalet i lovgivningen, så det klare udgangspunkt er, at børn i dagtilbud mv. ikke skal anvende digitale redskaber i den tid, de er i dagtilbud mv.

Personalets anvendelse af digitale redskaber til administrative formål er ikke omfattet af lovforslaget, idet det vil være op til det enkelte dagtilbud at beslutte, hvordan det pædagogiske personales arbejde konkret skal organiseres og tilrettelægges. Det bemærkes, at det kan være hensigtsmæssigt, at dette arbejde, i det omfang det er muligt, ikke foregår sammen med børnene.

Børnerådet støtter ambitionen om at sende et signal om, at børn som udgangspunkt ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber, mens de er i dagtilbud eller i private pasningsordninger og anfører videre, at børns hverdag i dag-

tilbud og private pasningsordninger skal være præget af pædagogiske udviklingsmiljøer, der aktivt bidrager til børns trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Børnerådet bemærker videre, at det er positivt, at forslaget ikke begrænser det pædagogiske personale i at anvende digitale redskaber, når det er konkret fagligt begrundet i arbejdet med børn fra tre år og op til skolestartsalderen og anfører videre, at for denne aldersgruppe kan digitale redskaber i nogle tilfælde bidrage til at tilvejebringe viden og forståelse for emner og interesser, som optager et barn eller en børnegruppe. Børnerådet bemærker i forlængelse heraf, at det, at det er muligt for denne aldersgruppe sammen med det pædagogiske personale eksempelvis at søge information og få svar, kan være med til at understøtte oplevelsen af at blive hørt og set i ideer og nysgerrighed, og at dette påvirker børns engagement positivt.

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD) bemærker, at det overordnet set er en god idé at sikre, at børn generelt og særligt i dagtilbud ikke udsættes for passiv aktivitet med digitale redskaber, og at børns udvikling sikres i nært samspil med nærværende pædagogiske voksne, som indgår i pædagogiske- faglige relationer, der interagerer, støtter og udfordrer det enkelte barns udvikling. LDD bemærker hertil, at fokus på den baggrund bør være at sikre, at digitale redskaber kun benyttes bevidst i det pædagogiske læringsmiljø, hvor det fagligt kan begrundes.

LDD anfører videre, at det skal sikres, at det enkelte dagtilbud får frihed omhandlende metodevalg mv, da det grundlæggende må forventes, at der i ethvert dagtilbud er ansat fagligt kompetent personale, som varetager børns behov for at kunne trives, dannes, lære noget og udvikle sig herunder, at personalet fagligt er i stand til at vurdere brugen af digitale redskaber i den rette kontekst.

LDD bemærker videre, at et dagtilbud vil i nogle tilfælde med en profil inden for natur, udeliv og science kunne finde det helt naturligt at anvende f.eks. en app på en telefon eller tablet til at identificere blomster og blade eller via fotografering benytte den elektroniske enhed til dokumentation sammen med børnene. LDD bemærker hertil, at kameraenheden i elektroniske enheder i mange tilfælde har overtaget den funktion, et kamera tidligere havde, hvorfor det også er vigtigt at sikre, at der hverken nationalt eller lokalt opstår forbud mod brugen af elektroniske enheder, og at det derfor

med lovforslaget bør sikres, at kommunerne ikke med lokale beslutninger kan forbyde brug af elektroniske enheder i dagtilbud.

LDD anfører endeligt, at det i lovforslaget må medtages, at det altid vil være op til det enkelte, respektive dagtilbuds egen beslutning med baggrund i sundhedsstyrelsens anbefalinger mv. at kunne træffe lokale fagligt begrundede beslutninger om eventuel brug af elektroniske enheder, og at der ikke kommunalt kan laves regler mv., der forbyder brugen af disse.

For så vidt angår LDD's bemærkning om, at lovforslaget bør sikre, at kommunerne ikke med lokale beslutninger kan forbyde brug af elektroniske enheder i dagtilbud, bemærker Børne- og Undervisningsministeriet, at det fremgår af lovforslaget, at der med digitale redskaber forstås computer, tv, tablet eller mobiltelefon. Ministeriet bemærker videre, at det pædagogiske personales brug af digitale redskaber til at tage billeder af børnene eller børnenes aktiviteter på legepladsen, udflugter m.v. med henblik på at dele børnenes dagligdag med forældrene, er ikke omfattet af de foreslåede bestemmelser i lovforslaget.

For så vidt angår LDDs bemærkning om, at det må medtages i lovforslaget, at det altid skal være op til det enkelte dagtilbud at træffe fagligt begrundede beslutninger om eventuel brug af elektroniske enheder, og at der ikke kommunalt skal kunne laves regler mv., der forbyder brugen af disse, bemærkes, at der med lovforslaget fastsættes regler om anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud og private pasningsordninger. Kommunalbestyrelsen beslutninger i relation til anvendelse af digitale medier i dagtilbud mv. kan ikke række ud over det, som foreslås fastsat i loven.

Kommunalbestyrelsen har i medfør af dagtilbudslovens § 3 a ansvaret for dagtilbuddene, og kommunalbestyrelsen fastsætter i medfør af samme bestemmelse kommunens rammer for dagtilbuddene, herunder eventuelle prioriterede indsatser på området. Kommunalbestyrelsen har således ansvaret for styringen af dagtilbuddene i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i den kommunale styrelseslovgivning, medmindre andet bestemmes i dagtilbudslovgivningen. Kommunalbestyrelsen har på den baggrund kompetence til at træffe enhver beslutning om dagtilbuddene i kommunen inden for det gældende lovgrundlag. Kommunalbestyrelsen vil i forlængelse heraf og inden for rammerne af lovforslaget

eksempelvis kunne fastsætte retningslinjer for, hvornår anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud fagligt kan begrundes.

Friskolerne anfører, at foreningen bakker op om lovforslaget på trods af den relative indskrænkning af dagtilbuddenes frihed.

Danmarks Private Skoler anfører, at lovforslaget sætter begrænsninger på daginstitutioners brug af digitale redskaber, og at foreningen er imod, at der lovgives om sådanne forhold. Foreningen anfører videre, at der bør være tillid til institutionerne, deres ledelse og medarbejderes evne til at finde den rette balance i brugen af digitale redskaber, og at digital dannelse og digitale færdigheder er afgørende. Foreningen bemærker i forlængelse heraf, at det derfor er væsentligt, at vi forstår og anerkender betydningen af at integrere det digitale, både i forhold til færdigheder og ud fra en dannelsesmæssig, etisk betragtning, i arbejdet med børn, og at forbud og begrænsning er en overreaktion, der kan få betydende konsekvenser.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at skærmbrug indebærer en risiko for, at skærmen erstatter andre aktiviteter, som er en vigtig del af børns udvikling, såsom fællesskab, leg, tilknytning og nærværende voksen-barn relation. På den baggrund og ud fra et forsigtighedsprincip foreslås det at ændre signalet i lovgivningen, så det fremadrettet er det klare udgangspunkt, at børn ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber eller passiviseres foran en skærm i den tid, de er i dagtilbud mv.

Red Barnet ser positivt på lovforslagets intentioner om, at ingen børn skal være passive forbrugere af digitale medier, når de er i dagtilbud eller i private pasningsordninger, og at børn har brug for øjenkontakt, omsorg og nærværende voksne. Red Barnet har stor tiltro til den pædagogiske faglighed og finder det positivt, at det er indskrevet i lovforslaget, at det pædagogiske personale i alderssvarende dagtilbud til 3-årige børn indtil skolestart kan bruge digitale medier, hvis det fagligt kan begrundes. Red Barnet bemærker hertil, at der er mange muligheder i brugen af digitale medier, ikke kun læring, men også leg, men at det kræver, at digitale medier bruges med omtanke og i samspil med voksne. Red Barnet bemærker videre, at det pædagogiske personale derfor i højere grad bør klædes på med viden om børns digitale liv,

og hvordan digitale medier kan anvendes på en legende og lærende måde.

KL anerkender behovet for at forholde sig kritisk til brug af digitale redskaber i dagtilbud og anfører, at jo yngre børnene er, desto tydeligere bør et forsigtighedsprincip være gældende, jf. nyeste anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen. KL mener overordnet, at lovforslaget i sin helhed ikke vil styrke dagtilbuddenes muligheder for at løfte den pædagogiske kvalitet, men at lovforslaget medfører en række unødvendige regler for kommuner og dagtilbud.

KL bemærker, at ændringen af dagtilbudsloven går imod regeringens generelle målsætning om frisættelse af den offentlige sektor. I regeringsgrundlaget anerkendes lokale ledere og medarbejderes frihed til at yde en faglig indsats, men denne tillid understøttes ikke i dette lovforslag. Lovændringen vil medføre unødvendig administration for dagtilbudsledere og pædagogisk personale. KL bemærker videre, at anvendelse af digitale redskaber er defineret ved, at barnets opmærksomhed er rettet mod det digitale redskab således, at det pædagogiske personale stadigvæk kan anvende fx E-bøger til oplæsning, telefoner til afspilning af musik og digitalkameraer til at tage billeder. KL støtter, at digitale redskaber defineres som computer, tv, mobiltelefoner og/eller tablets således, at redskaber som køkkenvægte mv. ikke er relevante for loven.

KL bemærker, at børn skal lære at begå sig digitalt og at børn har behov for gradvist at blive introduceret til den digitale verden, og at dagtilbud spiller en vigtig rolle for at skabe digital dannelse og med at mindske uligheden i teknologiforståelse, og at opgaven skal løses i overensstemmelse med fx Sundhedsstyrelsens anbefalinger for skærmb brug.

KL anfører, at undersøgelser viser, at dagtilbud i dag anvender digitale redskaber i så begrænset grad, at et lovindgreb er overflødig. KL bemærker hertil, at kommuner og dagtilbud allerede i dag har de nødvendige muligheder og kompetencer til at vurdere den rette brug af digitale redskaber.

For så vidt angår anvendelse af digitale redskaber for de 0-2-årige børn, bemærker KL, at de er enige i intentionen om, at brugen af digitale redskaber begrænses, ikke mindst for børn under to år, men at det bør være op til ledelsen og det pædagogiske personale i dagtilbud til børn på 0-2-års området at vurdere, hvornår brug af digitale redskaber fremmer

dagtilbuddets formål og dermed er fagligt og pædagogisk begrundet. KL bemærker videre, at vurderingen fordrer tæt kendskab til børnegruppen og konteksten, og derfor bør træffes lokalt fremfor at være reguleret ved lov.

For så vidt angår anvendelse af digitale redskaber for de 3-årige børn indtil skolestart, bemærker KL, at en lovændring er overflødig, da digitale redskaber i forvejen primært anvendes til fagligt begrundede pædagogiske aktiviteter, og at dette evt. kunne indskræpes uden lovændring. KL er enig i, at det skal være op til det pædagogiske personale at vurdere, hvornår det fagligt begrundes at anvende af digitale redskaber.

KL støtter, at det pædagogiske personales anvendelse af digitale redskaber i arbejdet med sprogvurdering og eventuel sprogstimulering af børn, i kommunikationen med forældre og til administrative formål ikke omfattes af loven.

KL anfører videre, at der bør tilføjes en undtagelse for brug af digitale redskaber i forbindelse med inddragelsen af børns perspektiver på kvaliteten i dagtilbud og i tilsynsarbejdet.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker for så vidt angår KL's bemærkning om, at det bør være op til ledelsen og det pædagogiske personale i dagtilbud til børn på 0-2-års området at vurdere, hvornår brug af digitale redskaber er fagligt og pædagogisk begrundet, at Sundhedsstyrelsen har offentliggjort nye anbefalinger om skærmbrug til børn, unge og forældre. Sundhedsstyrelsen anbefaler som noget nyt, at børn under to år ikke bør bruge skærm uden aktivt samvær med en voksen. Det bemærkes videre, at skærmbrug indebærer en risiko for, at skærmen erstatter andre aktiviteter, som er en vigtig del af børns udvikling, såsom fællesskab, leg, tilknytning og nærværende voksen-barn relation.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker for så vidt angår KL's bemærkning om, at lovforslaget går imod regeringens generelle målsætning om frisættelse af den offentlige sektor, at signalet i lovgivningen ud fra et forsigtighedsprincip foreslås ændret, så det fremadrettet er udgangspunktet, at børn ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber eller passiviseres foran en skærm i den tid, de er i dagtilbud mv.

For så vidt angår KL's bemærkning om, at lovforslaget medfører unødvendig administration for dagtilbudsledere og

pædagogisk personale skal det bemærkes, at lovforslaget ikke begrænser det pædagogiske personales muligheder for at anvende digitale redskaber til administrative formål. Lovforslaget indebærer således ikke yderligere administration for dagtilbudsledere eller det pædagogiske personale.

For så vidt angår KL's bemærkning om, at der bør tilføjes en undtagelse for brug af digitale redskaber i forbindelse med inddragelsen af børns perspektiver på kvaliteten i dagtilbud og i tilsynsarbejdet, skal det bemærkes, at intensjonen med lovforslaget er, at børn i dagtilbud som det klare udgangspunkt ikke skal anvende digitale redskaber i den tid, de er i dagtilbud mv.

Børn skal, i en dagtilbudskontekst, bruge tiden i hinandens nærvær, på fællesskaberne, på at lege sammen og være sammen med nærværende pædagogisk personale.

I alderssvarende dagtilbud og private pasningsordninger til 0-2-årige børn foreslås det med lovforslaget, at digitale redskaber kun i helt særlige tilfælde vil kunne indgå i læringsmiljøet. Helt særlige tilfælde vil være, hvis et barn, herunder et barn med handicap eller kognitive udfordringer, i en kort periode fagligt vurderes at have brug for ro eller afskærmning ved at sidde med f.eks. en tablet i aktivt samspil med en voksen.

I alderssvarende dagtilbud og private pasningsordninger til 3-årige børn indtil skolestart vil digitale redskaber med lovforslaget kun kunne indgå i dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø, hvis det fagligt kan begrundes.

Såfremt et alderssvarende dagtilbud mv. til 3-årige børn indtil skolestart (børnehave) ønsker at anvende et digitalt redskab i forbindelse med inddragelse af børnenes perspektiver på kvaliteten i dagtilbuddet, vil det være et krav, at det fagligt kan begrundes, og at det i fald kun finder sted kortvarigt.

Kommunernes tilsyn med dagtilbuddene er ikke omfattet af lovforslaget. Kommunerne vil i tilsynet med dagtilbuddene kunne anvende et digitalt redskab, såfremt det vurderes nødvendigt i relation til at inddrage børns perspektiver på kvaliteten i dagtilbud.

Dette er præciseret i lovforslagets bemærkninger.

Medierådet for Børn og Unge ser positivt på det øgede fokus på de mindste børns trivsel, herunder sammenhængen med digitalt mediebrug. Medierådet finder det fornuftigt, at regeringen anlægger et forsigtighedsprincip ift. brugen af digitale redskaber i dagtilbud.

Medierådet deler aftalepartiernes forståelse af fagligt begrundet anvendelse af digitale redskaber og anfører videre, at tilgangen, hvor det pædagogiske personale i relation til en pædagogisk aktivitet sammen med børnene anvender f.eks. en mobiltelefon eller en tablet til kortvarigt at vise børnene detaljer, søge mere viden eller udvide børnenes forståelse ved at gå mere i dybden med et givent emne i relation til en konkret aktivitet eller situation, afspejles til fulde i Medierådets indsats ”De første digitale skridt”.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er bemærkningerne til den foreslåede § 8 a justeret, så det fremgår, at kommunernes tilsyn med dagtilbuddene ikke er omfattet af lovforslaget, herunder at kommunerne i relation til tilsynet, såfremt det vurderes nødvendigt, vil kunne anvende digitale redskaber med henblik på at inddrage børnenes perspektiver på kvaliteten i dagtilbud.

Der er foretaget enkelte ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter i lovforslaget.